

# För livets skull

NUMMER 4 VINTERN 2015/2016

En tidning från Svenska kyrkan i Skara




ADVENT OCH JUL

MUSIK I VINTER

VANDRA I BETLEHEM

Tre generationer  
körsångare

Svenska kyrkan   
SKARA



## För livets skull

är församlingstidning för Svenska kyrkan i Skara. Den delas ut till alla hushåll i Skara, Ardala, Axvalls, Varnhems och Eggby-Öglunda församlingar fyra gånger per år.

### Redaktion i detta nummer:

Anna Theander, Sören Eklund, Magnus Gunnarsson, Helena Långström Schön, Markus Hagberg, Per Larsson, Judith Fagrell, Marina Larsson, Britt Aldén, Irene Åkergren.

### På omslaget:

Andreas och Hilmer Fagrell och Birgitta Järleby är körsångare i flera av Svenska kyrkans körer. Foto: Anna Theander

### Redaktör & grafisk form:

Anna Theander  
anna.theander@svenskakyrkan.se

### Ansvarig utgivare:

Carl Sjögren  
carl.sjogren@svenskakyrkan.se

### Tryck:

LH-Tryck, Ulricehamn 2015

## Sångernas och psalmernas tid

*Var glad, var glad, var glad i din Herre och Gud.*

*Var glad, var glad och hylla din konung och Gud.*

Så är det dags igen, för de många sångernas och psalmernas tid – på allvar. Nu får du sjunga med och lyssna till den kristna trons berättelser om Jesus. Nu är körernas tid mer än annars på året. Det handlar också om körsång i ”För livets skull” denna gång.

Toner och texter gläntar på en ljusare och mer hoppgivande del av livet – trons tillit. Från ett välklingande inombords kan något födas – bli liv. När alla församlingarnas körer tar sig ton i advents- och jultid är det en motrörelsens goda klanger. Nu hörs de unga rösterna du bara måste lyssna till, i kyrkan och utanför dess väggar. Unga röster har en så klar klang, så rena och tydliga toner. Låt oss glädjas åt dem och hänföras av skärpan. Naturligtvis är varje körsångare en del av motrörelsen för livets skull.

Antingen det är unga prövande, eller med åren alltmer vana och säkra röster bär vi alla som sjunger i advents och julens sånger och psalmer evangeliet: I Ordet var liv, och livet var människornas ljus. Och ljuset lyser i mörkret, och mörkret har inte övervunnit det. ... Och Ordet blev människa och bodde bland oss (ur Johannes-evangeliet 1:4,5,14)

Sången om Jesus Kristus klingar alltid i människans nutid, om en väg till harmoni! Tacksamheten och hoppets tillit i Gud ger dig varje dag ett grundackord som bär upp allt övrigt. Tack för kyrkans sång och musik – också i advents- och jultid!



---

PER LARSSON, PRÄST I SKARA DOMKYRKOFÖRSAMLING



## Välkommen att fira första advent i kyrkan

### Skara domkyrka

**11.00** Högmässa, dop, Domkyrkokören, församlingens präster, diakon och musiker, söndagsskola.

**14.30 OCH 17.15** Adventsmusik, församlingens körer, Frälsningsarméns musikkår, Lidköping

### Bjärklunda kyrka

**11.00** Adventsgudstjänst, Ardeo-Händenekören, Judith Fagrell, kyrkkaffe i Bjärklundagården

### Västra Gerums kyrka

**18.00** Mässa med adventsmusik, Birgittakören, Judith Fagrell

### Norra Vings kyrka

**11.00** Adventsgudstjänst, välkomnande av diakon Ing-Marie Hedenfalk, Leif Tiström

### Norra Lundby kyrka

**11.00** Mässa, Markus Hagberg. Glöggfika.

### Varnhems klosterkyrka

**14.00** Adventsgudstjänst, kör, Markus Hagberg

### Eggby kyrka

**18.00** Adventspsalmer, Leif Tiström

## Pilgrimsmantra

När livet rullar på för fort  
eller ångesten slår till:

**Andas ut min oro**

**Andas in Din frid**

## Tips i vardagen

Köp en psalmbok

Där finns böner och förslag till dagliga andakter

Skaffa en bibelläsningplan

Det kan du till exempel göra på Svenska Bibelsällskapets hemsida:

<http://www.bibelsallskapet.se/anvanda-bibeln/bibellasningsplan/>

# Toner för tre generationer

Man träffar kompisar, får åka på läger och det är kul att sjunga. Så sammanfattar åttaårige Hilmer Fagrell i Händene livet som körsångare. Vid de stundande adventskonserterna har han sällskap i domkyrkan av pappa Andreas och mormor Birgitta. Tre generationer. Tre hängivna körsångare.

Andreas Fagrell och hans svärmor Birgitta Järleby har svårt att tänka sig ett liv utan körsång. Sedan barnsben har de sjungit tillsammans med andra i olika sammanhang. Nu går även Hilmer i deras fotspår. Trots sin ringa ålder är han redan med i två körer.

- Först började jag i skolkören. Och sedan började jag i gosskören också, säger han.

I gosskören fick han börja med att "sjunga upp". Det var dock inte särskilt dramatiskt.

- Det var för att Åsa skulle veta om man sjunger ljusst eller mörkt. Jag är sopran. Fast rätt som det är när jag blir stor

kanske jag blir tenor eller andrabas, säger Hilmer som har koll på körstämmorna.

I VÅRAS ÅKTE HAN på läger till Rättvik. Tillsammans med körkompisarna, körledaren Åsa Nyberg och några föräldrar blev det några dagar av sång.

- Det var ett stort läger. Vi var 200 killar där som sjöng. Det var kul!

På frågan varför han sjunger i kör kommer svaret direkt. Eller rättare sagt svaren, för anledningarna enligt Hilmer är tre:

- Man träffar jättemånga nya kompisar. Och så får man ju



*Andreas och Hilmer Fagrell och Birgitta Järleby har laddat körpärmarna med advents-, Lucia- och jul-sånger. Nu väntar en intensiv men rolig period, en tid som de alla ser fram emot. December innebär många tillfällen för deras körer att sjunga vid konserter och gudstjänster.*

åka på roliga läger. Sen är det såklart för att det är kul att sjunga!

Andreas och Birgitta kommer fram till att skälen är desamma även för dem.

- Fast ni åker ju inte precis på läger, säger Hilmer men får svar från mormor Birgitta:

- Det gör vi väl! Jag har varit både i Tyskland, i Spanien och i Israel på körresor!

Andreas berättar att hans intresse för sång tagit honom ända till Japan. Det var när han under studietiden i Lund var med i den ansedda manskören Svanholm Singers.

För den här sångglada trion räcker det inte med en kör.

Både Andreas och Birgitta är, liksom Hilmer, med i två körer. De sjunger tillsammans i Domkyrkokören, men Birgitta är också med i Oratoriekören och Andreas ingår i dubbelkvartetten Cantabona.

- Och sedan är vi faktiskt några som bildar en liten ”anhörigkör” vid julottan också, säger han och skrattar. För det går inte att låta bli att sjunga!

- Det ger energi, helt enkelt. Ibland kan man vara jättetrött och ganska motvilligt gå iväg till övningen. Men när man kommer därifrån har man fått en massa ny kraft, säger han.

Birgitta håller med. Att sjunga är rent hälsosamt.  
- När folk på jobbet frågar vad jag ägnar mig åt för friskvård brukar jag svara ”körsång”.  
Andreas inflikar att det också är ett intresse som spänner över generationsgränserna. Alla kan sjunga tillsammans.

NU VÄNTAR EN INTENSIV PERIOD. Domkyrkokören medverkar i högmässan ungefär en söndag i månaden under hela året, men under advents- och jultiden blir det mer än annars. Närmast på programmet står första adventssöndagen då alla domkyrkans körer medverkar vid vad som numera är två konserter. Domkyrkokören sjunger dessutom vid högmässan på förmiddagen. Sedan följer Lucia och även där blir det två konserter.  
- Det får bli dubbla konserter både på första advent och

Lucia för folk får helt enkelt inte plats i kyrkan annars, säger Birgitta.

Hon ser också fram emot midnattsmässan då de som har möjlighet och är på hemmaplan kommer och sjunger, tillsammans med andra som vill vara med i den speciella Julkören.

- Det är en fin tradition. Man får ett sånghäfte i förväg och många körmedlemmar tar med sig släkt och vänner och så sjunger vi tillsammans. Det är också många utflyttade som kommer hem till jul och är med.

Hilmer ser egentligen bara ett enda litet problem med körsången: det är fler medlemmar i flickkören än i gosskören.

- Vi skulle gärna bli några fler killar!

TEXT OCH FOTO: ANNA THEANDER



*Hilmer tillbringade några dagar i våras på Gosskörsfestivalen i Rättvik där han deltog i Aspiranternas konsert.*

FOTO: JUDITH FAGRELL

## Vill du också sjunga i kör?

Körerna välkomnar nya sångare! Ta kontakt med någon av körledarna för mer information.

Du kan läsa mer om körerna på hemsidan, [www.svenskakyrkan.se/skara](http://www.svenskakyrkan.se/skara)

### **Åsa Nyberg**

[asa.nyberg@svenskakyrkan.se](mailto:asa.nyberg@svenskakyrkan.se), 0511-265 14  
(Domkyrkans barn- och ungdomskörer)

### **Reibjörn Carlshamre**

[reibjorn.carlshamre@svenskakyrkan.se](mailto:reibjorn.carlshamre@svenskakyrkan.se), 0511-265 13  
(Domkyrkans vuxenkörer)

### **Charlotte Eklund**

[charlotte eklund@svenskakyrkan.se](mailto:charlotte eklund@svenskakyrkan.se), 0511-265 63  
(Körerna i Ardala församling)

### **Jennifer Lidgren**

[jennifer.lidgren@svenskakyrkan.se](mailto:jennifer.lidgren@svenskakyrkan.se), 0511-265 52  
(Körerna i Varnhem)

### **Maria Johansson**

0511-265 72  
(körerna i Axvall)

# VINTERNS

musikgudstjänster och konserter

**SÖNDAG 29 NOVEMBER 11.00** *Norra Vings kyrka*  
**Adventssånger**

Maria och Mattias Johansson med familj.

**SÖNDAG 29 NOVEMBER 14.00** *Varnhems kyrka*  
**Adventsgudstjänst**

Varnhems Kyrkokör, instrumentaler.

**SÖNDAG 29 NOVEMBER 14.30 OCH 17.15** *Skara domkyrka*  
**Adventsmusik**

Församlingens körer, Frälsningsarméns Musikkår, Lidköping.

**ONSDAG 2 DECEMBER 19.00** *Skara domkyrka*  
**Adventskonsert**

Music and Production.

**SÖNDAG 13 DECEMBER 16.00** *Eggby kyrka*  
**Luciahögtid**

Klosterkören.

**SÖNDAG 13 DECEMBER 17.00 OCH 18.30** *Skara domkyrka*  
**Luciakonsert**

Flick- Goss- Ungdoms- och Domkyrkokören.

**SÖNDAG 13 DECEMBER 18.00** *Vinköls kyrka*  
**Musikgudstjänst**

"I väntan - sånger i julens tecken". Birgittakören.

**TISDAG 15 DECEMBER 19.00** *Varnhems kyrka*  
**Musikgymnasiets julkonsert**

**ONSDAG 16 DECEMBER 18.00** *Skara domkyrka*  
**Julkonsert**

Skara musikskola.

**SÖNDAG 20 DECEMBER 18.00** *Norra Vings kyrka*  
**Julmusik**

Axvalls kyrkokör, Mattias Johansson, sång.

**LÖRDAG 26 DECEMBER 16.00** *Händene kyrka*  
**Musikgudstjänst**

"I julens tid". Ardeo-Händenekören.

**SÖNDAG 27 DECEMBER 18.00** *Skara domkyrka*  
**Carols vid Betlehem**

Domkyrkokören, Kyrkomusiker i Skara stift.

**TISDAG 29 DECEMBER 19.00** *Varnhems kyrka*  
**Julmusik**

Varnhems kyrkokör, instrumentaler.

**SÖNDAG 3 JANUARI 18.00** *Varnhems kyrka*  
**Julkonsert**

Västergötlands manskör m. fl.

**ONSDAG 6 JANUARI 18.00** *Skara domkyrka*  
**Gaudete av Anders Öhrwall**

Domkyrkokören, instrumentaler.

**LÖRDAG 23 JANUARI 17.00** *Skara domkyrka*  
**Musikgudstjänst**

Våga sjunga-körer i Skara stift.

**SÖNDAG 7 FEBRUARI 18.00** *Skara domkyrka*  
**Musik runt Frälsarkransen**

Duo Audire: Magnus Lundberg, flöjt, Gloria Joyce Burt, harpa.



## Vad betyder skyltarna på kyrkogården?

**Nummerskylt** Anger gravens nummer och placering på kyrkogården

**Grön plastskylt** med texten "Vi söker innehavare" Finns på gravens i två år, därefter återgår gravens till kyrkogårdsförvaltningen

**Gräsputs** Innehavaren har tecknat avtal om gräsputs runt kantsten och gravsten

**Grundskötsel** Innehavaren planterar och kyrkogårdsförvaltningen sköter

**Vårdas av kyrkogårdsförvaltningen** Innehavaren har tecknat ett flerårsavtal om skötsel och plantering

**Återlämnad** Innehavaren har lämnat tillbaka gravrätten samt gravstenen till kyrkogårdsförvaltningen

**Kulturgrav** Gravanordning som är klassad som kulturhistoriskt intressant

*Kontakta gärna kyrkogårdsförvaltningens expedition vid frågor, tfn 0511-265 40 månd-fred 8.00-12.00.*



*Biskop Åke Bonnier följer upp förra årets brev om Jesus med ett nytt biskopsbrev till stiftets alla församlingar.*

## Biskopen skriver brev om Gud Fadern

Gud som fader och skapare är temat för det biskopsbrev som Åke Bonnier skrivit till församlingarna i Skara stift.

Brevet kommer ut till första advent när det nya kyrkoåret börjar. Det är tänkt att kunna användas under hela året som underlag för tankar och samtal.

Biskopens brev om Gud Fadern är en fortsättning på fjol-årets brev om Jesus. Årets brev trycks på tre språk, utöver svenska blir det tillgängligt på finska och engelska. Det sistnämnda är för att bland annat nyanlända flyktingar ska kunna få del av biskopens tankar.

Brevet kommer att delas ut i samband med gudstjänster och andra samlingar under advent och jul. Dessutom kan det laddas ner på stiftets hemsida, [www.skarastift.se](http://www.skarastift.se).

Här intill kan du läsa ett utdrag ur brevet.



*Många har i vår tid reagerat på tanken att Gud är vår Fader. Som om Gud vore en gubbe på ett moln.*

---

UR ÅKE BONNIERS BISKOPSBREV  
INFÖR KYRKOÅRET 2016



*Vår Fader, du som är i himlen... Så börjar den bön som kallas Herrens bön därför att Jesus själv lärde sina lärjungar den bönen. Kanske var han inspirerad av en samtida rabbinisk bön som innehåller liknande formuleringar. Gud är vår Fader. Jesus använde säkerligen det arameiska ordet "abba" som innehåller samma kvalitet som ordet "pappa". Många har i vår tid reagerat på tanken att Gud är vår Fader. Som om Gud vore en gubbe på ett moln. I det klassiska måleriet har Gud avbildats som en gammal vitskägig man som sitter på en tron med Kristus på korset i knäet och med en duva som svävar ovanför. Naturligtvis är det en symbol för treenigheten med Fadern, Sonen och den heliga Anden, men dessvärre har just den vitskägige gubben blivit ett uttryck för en gud som många tar avstånd ifrån och inte kan tro på.*

*Gud i sig uppfattas då av den icketroende som en sorts projektion för eller en längtan efter en fadersgestalt. En längtan som kommer till uttryck i form av en mytisk figur som inte alls finns - och så är det också. Gud finns inte. Du och jag finns. Träd och blommor finns, fåglar och fiskar och djur av alla slag finns. Det begränsade finns. Det vi kan ta på eller på annat sätt uppleva med våra sinnen, finns i någon bemärkelse. Det är begränsat. Det går att registrera. Men Gud går inte att registrera på det sättet även om Gud verkar. Gud finns inte. Gud är. Det betyder att Gud inte går att begränsa. Gud är alltid större än våra egna begränsade möjligheter att tala om Gud. Och ändå så talar vi om Gud och benämner Gud som Fadern eller Skaparen.*

Församling

UTLANDSKYRKA

STIFT

Kyrkokansli

PASTORAT

## Vad är vad i Svenska kyrkan?

I Skara finns Svenska kyrkan både i Kyrkans hus på Malmgatan och i helt andra lokaler vid Skoltorget. Men varför är det så, vad är det för skillnad och vem gör egentligen vad?

### Skara pastorat

Församlingen är den lokala gemenskap av människor som tillhör Svenska kyrkan. I Skara ingår fem församlingar i ett gemensamt pastorat. Arbetet i ett pastorat leds av en kyrkoherde. I Skara, som ju är en stiftsstad och därmed har en domkyrka, kallas kyrkoherden för domprost. Carl Sjögren är domprost i Skara.

I pastoratets församlingar sker det dagliga arbetet inom kyrkan. Det handlar om gudstjänster och barnverksamhet, om körer, ungdomsgrupper och samlingar för äldre, om socialt arbete, om underhåll och vård av kyrkobyggnaderna, om livets stora fester såsom dop och vigslar, om samtalsstöd, andaktsliv och mycket annat. På de allra flesta håll i landet är också Svenska kyrkan huvudman för begravningsverksamheten.



*Det dagliga arbetet bland människor är det som sker i församlingen. Fem församlingar ingår i det som utgör Svenska kyrkan i Skara pastorat.*

## Skara stift

Stiftskansliet vid Skoltorget i Skara kan liknas vid ett slags "regionkontor" inom Svenska kyrkan. Landet är indelat i tretton stift och vart och ett av dem leds av en biskop. I Skara stift heter biskopen Åke Bonnier.

Stiftets främsta uppgift är att stödja kyrkans arbete i församlingarna. Det sker genom vardagliga kontakter med medarbetare i de lokala församlingarna i olika sammanhang men också genom till exempel kurser, inspirationsdagar och ett antal olika projekt. Biskopen har också till uppgift att genomföra så kallade visitationer ute i församlingarna med jämna mellanrum. Det är delvis en granskande uppgift men handlar framförallt om att hålla en dialog och om att främja och uppmuntra det lokala arbetet. En annan viktig del av stiftets arbete är att förvalta de tillgångar i form av jord, skog och värdepapper som kyrkan äger.

Skara stift är det äldsta i landet och grundades redan år 1014. Därför firades 1000-årsjubileum förra året.



*I stiftskansliets regi anordnas bland annat kurser och temadagar, som här ett medarbetarmöte för ideellt engagerade i Svenska kyrkan i hela stiftet.*

## Kyrkan på riksnivå

Svenska kyrkan har också en nationell nivå med ett "rikskontor" som kallas Kyrkokansliet och finns i Uppsala. Där har också ärkebiskopen, Antje Jackelén, sin arbetsplats.

Kyrkokansliet utgör ett stöd för stiftet i deras arbete för församlingarna. Härifrån arbetar man bland annat med forskning, omvärldsanalyser och statistik, barn- och ungdomsfrågor, minoritetsspråk och gudstjänstutveckling.

## Svenska kyrkan finns också i andra länder

Svenska kyrkan finns också i utlandet. På ett 40-tal olika platser runtom i världen bedriver Svenska kyrkan församlingsarbete med gudstjänstliv och många aktiviteter som vänder sig till såväl svenskar bosatta utomlands och till turister på tillfälligt besök. Mer om Svenska kyrkan i utlandet kan du läsa på [www.svenskakyrkan.se/iutlandet](http://www.svenskakyrkan.se/iutlandet).

# På gång

## Nu stundar advent och jul *i Skara domkyrka*

Advent är advent och jul är jul. Så långt det är möjligt håller Skara domkyrka på att sjunga sångerna vid ”rätt” tillfälle. Psalmer och sånger har något viktigt att säga med sitt innehåll, då räcker det att få höra det när det är den tiden i kyrkoåret.

Advent är naturligtvis först. Första söndagen i Advent tänds ett ljus i adventsljusstaken, men runt det enda ljuset klingar sånger och psalmer i ett upplysande och glädjefyllt pärlband. I Skara domkyrka är Adventsmusiken en lång tradition, som förra året födde en ny ordning som i och med i år blir tradition. Ett tillfälle med överfullt och mer i domkyrkan, har blivit två. De är en del av Skaras adventssöndag på sta'n. Även Luciadagens traditionella konsert är sedan förra året två. Domkyrkans unga röster utgör ett traditionellt Luciafölje, om än med någon nyare sång. Domkyrkokören finns med, men lite vid sidan av som ackompanjerande kör. På många håll, liksom i Skara domkyrka, ges möjlighet för hemvändande körsångare som firar jul hos släkt att bilda en julkör, eller snarare några. En julkör sjunger vid julbönen och en sjunger vid julnattsmässan. Till ”Carols vid Betlehem” söndagen efter jul inbjuds stiftets kyrkomusiker att tillsammans med domkyrkokören sjunga de engelska julsångerna.

Julsångernas tid avslutas på Trettondedag Jul med de medeltida sångerna ur sångboken ”Pie Cantiones” kallat ”Gaude-te” efter första sångens första ord. ”Gläd dig” är innebörden – Gläd dig i advent, jul och trettondedagstid åt de omtyckta psalmerna och sångerna.



**Mer information om musik och konserter  
i advents- och jultid hittar du på sidan 7.**



**LÅT FLER FÅ Fylla fem!**

Var femte sekund dör ett barn som inte hunnit fylla fem år. Rätten till mat, rent vatten och hälsa är avgörande för barns trygghet. Stöd kampen mot barnadödlighet – ge en gåva idag!

**SMS:A LJUS**  
till 72905  
och ge 50 kr

Svenska kyrkan  
INTERNATIONELLT ARBETE

medlem av  
**actalliance**

Swisha till 9001223  
PG 90 0122-3 | BG 900-1223

## Var med och stöd julkampanjen

Även i år har Svenska Kyrkans internationella arbetes Julkampanj temat ”Låt fler få fylla fem”. Första söndagen i advent kommer engagerade ur församlingens internationella grupp att finnas ”på sta’n”. Vid bordet kan du hitta information om insamlingen. Du har möjlighet att ge ett bidrag när du handlar hembakt, eller något annat som gruppen hittat på för att samla in till Julkampanjen.

### Välkommen till Skara domkyrka

Vardagar  
8.00–18.00

Söndagar med gudstjänst, eller konsert  
8.00–gudstjänstens/konsertens slut

#### Andra öppettider följande dagar

Julafton

8.00–18.00, 22.30–Julnattsmässans slut

Juldagen

6.30–18.00

Varje söndag och helgdag  
Högmässa 11.00

Helgfri onsdag  
Mässa 8.00

Helgfri torsdag  
Mässa 18.30



## Välkommen till Varnhems Klosterkafé

*I den vackra miljön kring Varnhems klosterkyrka och klosterruiner ligger Varnhems Klosterkafé. Kaféet drivs av Skara Pastorat.*

### Hösten och vintern 2015

Under hösten och till och med söndagen den 13 december har kaféet öppet varje lördag och söndag 11:00-17:00.

Vi serverar då som vanligt vårt goda hembakade sortiment av bullar, kakor och bröd. För den som önskar något mer mättande så serveras också en varm soppa varje helg.

### Morgonbageri

Varje lördag mellan kl 08:00-10:00 byter kaféet skepnad och blir ett morgonbageri. Här har du då möjlighet att köpa rykande färskt bröd till lördagsfrukosten.

### Afternoon tea

Varje söndag mellan kl 13:00-17:00 serverar vi en afternoon tea-buffé i kaféet. Scones, egentillverkade marmelader och lemoncurd tillsammans med snittar och små läckra bakverk.

140 kr/per person.

### Vårvintern 2016

Från den 14 december 2015 till och med den 5 februari 2016 kommer Klosterkaféet att vara stängt.

Men från och med lördagen den 6 februari har vi åter öppet på lördagar och söndagar 11:00-17:00. Då kör vi även igång med morgonbageri på lördagar och afternoon tea på söndagar.

Från Skärtorsdagen den 24 mars kommer kaféet att ha öppet 6 dagar i veckan.

För frågor eller bokningar: 0511-265 12 (kaféföreståndare) eller 0511-604 44 (direkt till kaféet).

Det går även bra att maila: [varnhem.klosterkafé@svenskakyrkan.se](mailto:varnhem.klosterkafé@svenskakyrkan.se)



*Varmt välkomna!*

## Promenad, hjärngympa och andakt - uppgifter för frivilliga på Husaren

Husaren är ett äldreboende mitt i centrala Axvall. Sedan många år har Husaren och kyrkan ett fint samarbete. Varannan vecka är det promenad, tack vare alla glada frivilligarbetare som hjälper till, så att de som vill komma ut en stund får den möjligheten. Efter promenaden är det fika och lite hjärngympa som de frivilliga ordnar med. Andakt hålls en fredag i månaden. Då kommer kyrkans kantor tillsammans med präst eller diakon. Efteråt är det kyrkkaffe som Husaren står för. Detta arbete - som skapar härlig stämning och atmosfär - skulle emellertid inte vara möjligt utan frivilliga som delar med sig av sin tid. Känner du att du skulle vilja vara med och hjälpa till med detta, hör av dig till diakon Ing-Marie Hedenfalk på tfn 0511-265 04.

### NYA ANSIKTEN

## Jakt och längre höstar för Ing-Marie

Jag heter Ing-Marie Hedenfalk och är ny diakon i Axvall. Jag vigdes till diakon 1995 för Härnösands stift och har arbetat i Östersund sedan dess. Jag har också arbetat som sjuksköterska och mjölkbonde! I september flyttade jag till Bitterna, Vedum med min sambo Stefan. Det som fick oss att flytta var jakten som vi utövar på fritiden. Längre höstar och kortare avstånd till utlandet lockade också. Fritidsbostaden utanför Östersund är kvar. I Axvall skall jag först och främst arbeta med barn och familj. Det skall bli spännande. Välkomna till öppet kyrkis måndagar 10.00-12.00, ni föräldrar som är hemma med barn!

*Ing-Marie*



## KALENDER

27 november 18.00 *Lundbygården*

**Adventsauktion**

2 december 18.30 *Klockaretomten*

**Julauktion**

5 december 13.00-16.00 *Varnhemsgården*

**Traditionell julmarknad**

Söndag 6 december 11.00 *Varnhems klosterkyrka*

**Familjegudstjänst med terminsavslutning**

*Barntimmebarn, Klosterkören och Efter pluggarna medverkar.*

Trettondedag jul 6 januari 16.00 *Varnhems klosterkyrka*

**Julspel utifrån barnboken "Festen i stallet"**

## Teologi en livsstil för Magnus

Jag heter Magnus Magnusson och är ny präst i Axvall efter årsskiftet. Jag kommer från Dalsland och har tills nu arbetat i Bengtsfors. Jag är gift med Veronica, som är kantor, och vi har snart fyra barn.

Mitt stora intresse är teologi, som är mer en livsstil än intresse. Jag är särskilt intresserad av Bibelns historiska trovärdighet, i synnerhet evangeliernas. Musik är också viktigt för mig. Innan mitt prästkall var musiken min stora passion och jag trodde då att jag skulle bli musiker. Jag gillar allt från Wagner till Iron Maiden.

Jag ser mycket fram emot att få tillträda en tjänst i ett så historiskt rikt pastorat som Skara och tillsammans med er bygga Kristi Kyrka. Guds rika välsignelse!

*Magnus*



## En natt i Betlehem

Det går ett rykte – ett märkligt ljusfenomen har visat sig på himlen och det sägs att en kung har blivit född. Hela Betlehem talar om det, det som har skett sägs ha förändrat världen! Var kan han finnas, den nyfödde?

Den 15-16 december förvandlas S:ta Annagården i Ardala till staden Betlehem. Gräsmattan utanför blir till herdarnas äng, och över församlingshemmets tak strålar en ny, stor stjärna. Det som började som en idé att erbjuda Ardalskolans elever och personal ett lite mer arbetat julprogram utvecklades till en stor julvandring som även öppnas för allmänheten på kvällen den 16 december. Det är en medryckande och spännande upplevelsevandring som har fått namnet ”En natt i Betlehem” och den gestaltar Bibelns berättelse om Jesu födelse och varför vi firar jul. I grupper tas besökarna emot av en medvandrare och de börjar tillsammans sin resa till Betlehem. De möter herdarna på ängen, tullindrivaren Sackaios i stadsporten, Betlehemsbor och torghandlare, en yrvaken värdshusvärd, vise män och så småningom också den heliga familjen. Välkommen till Betlehem!

## De förbereder för

I Ardala församling är förberedelserna för upplevelsevandringen ”En natt i Betlehem” i full gång. Till uppgifterna hör bland annat att sy kläder till de medverkande.

TEXT: JUDITH FAGRELL FOTO: SÖREN EKLUND



*Kristina Kvarnemo och Kristina Berglund är två av de församlingsbor som tillbringat tid i ”kostymverkstaden”.*

Välkommen till En natt i Betlehem  
**ONSDAG 16 DECEMBER FRÅN 17.00**

En ny grupp startar ungefär var 30:e minut.



# vandringen



*Margaretha Ohlson och Ingegerd Svensson har haft fullt upp bland tyger och trådrullar.*



*Den här dräkten kommer att bäras av någon av de medverkande vid "En natt i Betlehem".*

## KALENDERN I ADVENT

### Julauktion i S:ta Annagården

Torsdag 3 december 18.00 (lottförsäljning från 17.30)  
Luciatåg, kaffeservering, lotterier, försäljning.  
Till förmån för Svenska kyrkans internationella arbete - Julkampanjen "Låt fler få fylla fem".

### Avslutning med församlingens barn- och ungdomsgrupper

Söndag 6 december 11.00 i S:ta Annagården i samband med gudstjänsten.

### Jullunch i S:ta Annagården

Tisdag 8 december 12.00  
Anmälan till Margaretha Ohlson, 0511-26568.

*Musikgudstjänster och konserter, se sidan 7.*

### Gudstjänst firas

söndagar 11.00 S:ta Annagården, Ardala

*(alltid med söndagsskola och kyrkkaffe)*

och vanligtvis 18.00 i någon av församlingens övriga kyrkor. För mer information, se kalendariet på [www.skarapastorat.se](http://www.skarapastorat.se) eller tidningarnas predikoturer.

### Helgmålsbön

lördagar 18.00 Bjärklunda kyrka

### Morgonbön

måndag-torsdag 9.00 S:ta Annagården, Ardala

*(vår och höst, helgfria dagar)*

# JULENS gudstjänster

## **Julafton 24 december**

### **Skara domkyrka**

- 11.00** Gudstjänst med levande julkrubba, kör, Anna Thyrs m.fl., kyrkkaffe  
**17.00** Julbön, kör, Carl Sjögren  
**23.00** Julnattsmässa, kör, Per Larsson, Britt-Marie Hjertén, Carl Sjögren

### **S:tta Annagården, Ardala**

- 11.00** Gudstjänst vid julkrubban, Judith Fagrell

### **Synnerby kyrka**

- 23.00** Midnattsmässa, Birgittakören, Judith Fagrell

### **Skärvs kyrka**

- 10.00** Gudstjänst vid julkrubban, Leif Tiström

### **Stenums kyrka**

- 23.00** Julnattsgudstjänst, Leif Tiström

### **Varnhems klosterkyrka**

- 11.00** Gudstjänst vid julkrubban, Leif Tiström

### **Norra Lundby kyrka**

- 23.00** Julnattsmässa, Markus Hagberg

## **Juldagen 25 december**

### **Skara domkyrka**

- 7.00** Julotta, kör, Anna Thyrs  
**11.00** Högmässa, Britt-Marie Hjertén, Anna Thyrs

### **Marums kyrka**

- 7.00** Julotta, Judith Fagrell

### **Norra Vings kyrka**

- 7.00** Julotta, Leif Tiström

### **Varnhems klosterkyrka**

- 7.00** Julotta, Markus Hagberg

## **Annandag jul 26 december**

### **Skara domkyrka**

- 11.00** Högmässa, biskop Åke Bonnier, Carl Sjögren

### **Händene kyrka**

- 16.00** Gudstjänst, Ardeo-Händenekören, Judith Fagrell

### **Öglunda kyrka**

- 11.00** Mässa, Leif Tiström



## tankar om en julklapp

”Silver och guld det har jag inte, men vad jag har, det ger jag dig.” Apg 3:6

Dessa ord från Apostlagärningarna om hur Petrus och Johannes hjälper en lam, kan bilda bakgrund för tankar om givande och behov i vår egen tid.

Till julen blir det tydligt hur viktigt det är med givandets glädje. Vi börjar flera månader i förväg men ofta slutar det med panikinköp dagen före julafton. När alla julklapparna öppnats, vad finns kvar då? Kanske finner sig omedvetet den stora tomheten. Var det allt? Kanske förlitar vi oss mer på vad guld och silver kan köpa än vad vi har mest av att ge. Oss själva.

För kyrkans del är det att ge av ett sammanhang som är större än det egna livet, ja större än allt. Det är gemenskapen med Gud. För många är detta en främmande och nästan provocerande tanke. Om man mot förmodan skulle våga sig på att ge sig hän, måste man då bli så där jättereligös och försaka allt?

Fromhet behöver inte alls vara försakelse. Den kan istället berika. Men om man menar allvar med kärleken till nästan finns många sätt att hjälpa. Med sin egen tid, sitt eget engagemang. Och genom att ge till dem som behöver. Ofta är det ju det oväntade som gläder mest, när någon ser vad du behöver.

Det var en gång en man i Turkiet som hade tre döttrar. Mannen var väldigt fattig och han skulle aldrig ha råd att ge sina döttrar en hemgift som skulle garantera dem ett bra liv. Han började förlora hoppet. Men under julen hände något underbart. Plötsligt klappade det på dörren och innan mannen och hans döttrar visste ordet av hade någon slängt in en säck med silver och guld. Det enda de hann se var ett stort skägg. Så vem var denne okände välgörare? Det var deras granne, Nikolaus, som ordnat med en av historiens första insamlingar. Denne Nikolaus har inspirerat många genom tiderna, han blev helgonförklarad och kyrkor uppfördes i hans namn (även i Skara). Idag känner vi honom bättre som Santa Claus.

På 1:a Advent inleds kyrkans julkampanj *Låt fler fylla fem*. Vi kan alla vara med att bidra till denna gemensamma gåva. Genom att ge av vår tid i det internationella arbetet, genom att gynna kyrkans stånd på julmarknaden eller handla i någon av stadens butiker som bestämt att en del av dagskassan ska tillfalla julkampanjen.

Låt oss fröjdas åt julen och allt det vackra som sker runt omkring oss! Årets julklapp till dig är allt fint du kan få ta del av, och bli en del av, i julens gudstjänster.

Med önskan om en god och välsignad julhelg.



*Helena Långström Schön är kommunikatör och bor i Skara.*

HELENA LÅNGSTRÖM SCHÖN

## kontakt

### Svenska kyrkan i Skara

Malmgatan 3A, 532 31 Skara  
skara.pastorat@svenskakyrkan.se

### Expeditionen Kyrkans Hus

Besöksadress: Malmgatan 3B, Skara  
Telefon: 0511-265 00  
skara.pastorat@svenskakyrkan.se  
Helgfri måndag-fredag kl. 10-12

### Kyrkogårdsförvaltningen

Telefon 0511-265 40, Fax 0511-108 83  
skara.kgf@svenskakyrkan.se  
Postadress: Malmgatan 3A, 532 31 Skara

### Kyrkogårdsförvaltningens expedition:

Marie kyrkogård, Axvallagatan,  
532 37 Skara  
Helgfri måndag-fredag kl. 8.00-12.00

### Helgpräst

Du kan nå pastoratets helgpräst dagtid  
lördagar och söndagar på tfn 265 08.  
Vid storhelger når du helgpräst via  
tfn 265 00. Övriga tider hänvisas till  
jourhavande präst via 112.  
Mer information och telefonnummer  
till anställda hittar du på  
[www.svenskakyrkan.se/skara](http://www.svenskakyrkan.se/skara)

## KYRKORNA BERÄTTAR

# Dopfunten i Norra Lundby berättar om julens budskap

DET KRISTNA BUDSKAPET – evangeliet – kan förmedlas på många olika sätt. Idag tänker vi kanske att det talade eller skrivna ordet är mest naturligt, men historiskt sett har konsten – väggmålningar, ikoner, statyer och så vidare – varit det allra vanligaste. Väggmålningarna i våra kyrkor har exempelvis kallats *Biblia pauperum*, de fattigas bibel. Man får överhuvudtaget gå långt fram i historien, fram mot 1800-talet, innan människor i allmänhet ägde en egen bibel som de läste i.

ETT EXEMPEL PÅ SÅDAN KONST som beskriver det kristna budskapet är Norra Lundby kyrkas dopfunt. Den är ovanlig på många sätt. Funten är huggen i västgötsk sandsten vid mitten av 1100-talet. Konstnären är den så kallade Skara-mästaren som även gjort stenarbete i Skaras första domkyrka (relieferna finns dock kvar, och sitter inmurade i det södra sidoskeppet) och i Forshems kyrka. Funten är hög och avbildar runt omkring sex ”arkader”, det vill säga rader av valvbågar. I var och en av valvbågarna finns reliefer som i tur och ordning avbildar Jesu födelse, de vise männen, Herodes, barnamorden i Betlehem och flykten till Egypten. Bilderna ska läsas medsols med början i Jesu födelse. De vise männen avbildas vid sitt besök hos kung Herodes och upptar två arkader. Runt cuppans övre del finns en så kallad repstav, och den nedre delen omgärdas av tre repstavar. Tittar man riktigt noga så kan man se färgrester på stenen. Det betyder att dopfunten sannolikt har varit bemålad, vilket var mycket vanligt på medeltiden.

DOPFUNTEN I NORRA LUNDBY är unik. Den berättar för oss om hur Gud blev människa i Jesus Kristus – julens glada budskap!



*Dopfunten i Norra Lundby kyrka berättar om julens glada budskap! Överst till höger Jesu födelse och nedre bilden de tre vise männen hos Herodes.*

TEXT: MARKUS HAGBERG  
FOTO: ANNA THEANDER